

Az utazó pedagógusok

Arra emlékszem, hogy már gyerekkoromban is sok volt a „bejáró”. Ezek diákok voltak, akik faluról, kisvárosból az iskola székhelyére utaztak. A „kijáró” fogalma gyerekkoromban nem merül fel. Ez új „műfaj”. Ma a „bejáró” diákok mellett „kijáró” pedagógusok utaznak a vonatokon, autóbuszokon nagyobb városból a kisebbekbe, városból falura, Szegedről sugárirányban minden égtáj felé. Ezek az „utazó-pedagógusok”, így egybe írva a két szót, hiszen már egy fogalom: életvitelükhöz, mindennapjaikhoz az utazás éppen úgy hozzátartozik, mint a hivatalos — a tanítás. Eppen úgy nem átmeneti állapot, mint amennyire a munkájuk nem az, noha — megvallva vagy titkán — nyilván mind szeretnének lakhelyükhöz közel kerülni, kevésbé összetett életformát folytatni.

A vekker/ótkor csörög

Este most nekem is korábban abba kellett hagynom az olvasást, s már csörög a vekker: öt óra. Hány helyen csörög most a vekker? A pedagógusok, akik minden hajnalban az órácsörgésre ébrednek, minden este korábban kénytelenek abbahagyni az olvasást, minden nap szíve öltözni, míg munkahelyükön lakó társaik gondtalanul alsznak. Minden nap, mint valami rituális szertartás hívól, ugyanazok az arcok sietnek ugyanabba az — egymással ellentétes — irányba.

Újszegedről a makói vonat 6.20-kor indul. Utasai: a közeli gyárakból hazatérő munkások, a munkahelyükre utazó hivatalnokok, pedagógusok. Figyelem az arccokat és találgatom a foglalkozást. Nézem a leszállókat: szatyorban élükre állított dolgozatfüzetek, aktáskába tömött dolgozatfüzetek.

Makón tízpedig pedagógus száll ki naponta a Szegedről érkező vonatokról vagy autóbuszokból. Tizenegyen általános iskolában tanítanak, közülük tíz nő. S végül: öt „új kijáró”, akik ebben a tanévben tanítanak először. Jó ez az állandó utazás?

— Jó lenne itt lakni, de otthon csak könnyebb — mondja valaki.

„Messzire nem tervezünk”

A szituációban ez azt jelenti: jobb kijárni, mint kint lakni. Szembeszegek egy kérdést: Magukban azért tervezetnek, hogyan tudnának közelebb kerülni a lakóhelyhez?

— Szeretünk itt lenni!
— Nagyon jó tanterületben vagyunk...

— Ez feledtetni velünk a kijárás kellemetlen oldalát.

— Olyan kedvesen fogadtak, mikor idekerültünk.

— Ha akartam volna, már elmehettem volna... (Hígy-jem? — gondolom közben).

— Ha nem kellene kijárni, én sose gondolnék arra, hogy elmenjek — mondja végül valaki.

— Tehát mégis gondolnak erre — csak magukban tartják. Hátsó gondolat?

— Én a közeljövőben nem kívánok elmenni —

folytatja most már —, utána meg majd meglátjuk... olyan messzire nem tervezünk...

Aféle tartós átmeneti állapotnak tekintik helyzetüket? Úgy tetszik. Némi-képp a „baráber” életmódra emlékeztet. Csak ne vezessen „baráber-szémleltre” is. Egyelőre még lelkesek, munkájuk újdonsága is megragadja őket. — En szeretek tanítani — mondja a talvally végzett Gyenge Anna —, bár az ember néha kicsit elkeseredik, ha valami nem úgy sikerül, ahogy tervezte, vagy a gyerekek nagyon „okosak”, de aztán rájön, hogy mégis nagyon jó pálya. Miért? Ezt én nem tudom szavakban kifejezni, ezt érezni kell...

Perspektíva!

A kijárók száma évről évre szaporodik: itt a 14-ből 5 új kijáró élesen jelzi ezt. Eppen ezért mégis kell gondolkodni a perspektíván: „messzire ter emni”. Mert egy ideig el lehet érni a kérdést úgy is, hogy mi-kerül meg az a falu, ahahogy a maga életét, a lányok férjhez mennek, a fiatal emberek megösiülnek... letelepednek vagy munkahelyükön, vagy máshol. Csak hogy következetes logikával ez szatirikus válasz, mely szerint elképzelhetjük, hogy mindenki lakással „házasodik” majd. S ott vagyunk a polgári érdekházasság szerény igényű változatánál. Persze csak elméletben, mert mi a valóság?

— Az utóbbi években, emlékeztetünk szerint, egy kijáró házaspár jutott itt valamilyen összkomfortos lakáshoz. Tudunkkal senki se

gondol arra, hogy itt otthont alapítson. Van egy kijáró pár, akik azt mondják, elkérlik magukat valahova falura, ahol kapnának lakást.

Csakhog: falura is többnyire kijárnak a pedagógusok. Pedagógus lakás kevés volt, a pedagógusok száma mondhatjuk rohamosan nőtt — új pedagógus lakás szinte csak elvétve épül. Általában az emberek gyűjteni kezdnek, ha lakáshoz akarnak jutni. És ők?

— Ilyent nem tudunk... Legalább öt évet kellene dolgozni, hogy annyi pénz legyen, de csak ha... ott-hon lakik az ember, nincs kiadása... Általános iskolában a kezdő fizetésünk 1200 forint, nálunk ebből majdnem kétszáz forint lejön az utazás miatt, s még a levonások. Ruhára, könyvre is kell gondolni a megélhetés mellett — sorolja Jakobey Emma.

No persze, a kezdő év után már kétszáz forinttal több a kereset, tanítási időnyben külön órákra is lehet számítani, tehát valamennyit csak lehet gyűjteni — de bizony évek kellene, míg az az összeg összejön. S akkor felmerül a lakásépítés formája, a megoldás lehetősége városban is, de főleg falun. Nemcsak személyes véleményül monddk azzal, hogy el kellene kezdeni falun a letelepítendő pedagógusok — s más értelmiségi foglalkozásúak — letelepítése érdekében olyan megoldást keresni, amely anyagi lehetőségeikhez képest kedvező lenne s a lakás tekintetében biztosítana a városi előnyöket. De nemcsak a falvakra, a kisebb városokra is érvényes ez.

N. F.

Mikulásvirágok

Az árokpartokról és a vasúti töltések mentéről egyaránt ismert igénytelen kutyafejű legszinpompásabb mexikói rokona, az Euphorbia Pulcherrima (szép-séges Euforbia) nyílik a Szegedi Tudományegyetem Növénytani Intézetének botanikus kertjében. Mikulásvirágnak is hívják, mert minden évben azonos időszakban, december elején öltözik bíborszínebe nemcsak nálunk a jól fűtött üvegházakban, hanem otthonában, Közép- és Dél-Amerikában a párák, árnyékos helyeken. Szírombontás idején a virágok alatt feltűnően szép levelek fejlődnek, amelyek Mikulás kapra megszínészednek. Szparlávörös, bíbor-téglapiros vagy halvány rózsaszínű vesznek fel. A gyakran egy méternél is nagyobb magasságot elérő növény virézzása az üvegházakban körülbelül egy hónapig, hazánkban ezüst télén át tart.

Olvasóink írják

Parképítés szépségihával

A Bécsi körútnak a Hunyadi János sugárút és az Április 4 útja közötti szakaszát parkosítja a városgazdálkodási vállalat. A napokban az ügynevezett lovagló utat már ki is jelölte és ennek megfelelően a földet kiásattja. A Bécsi körút 2—4 számú új bérház A és B tömbjének lakói — 32 család — megdöbbenően tapasztalták, hogy érdekeiket figyelmen kívül hagyva a vállalat a parkosító részt úgy

jelölte ki, hogy a két épület pincéjéhez vezető egyetlen szénlerakó ablakot figyelmen kívül hagyta. Ennek hiányában pedig három épület pincetolyosóján kelene elhordani az említett tömb lakóinak a téli tüzelőt. Kérjük a városgazdálkodási vállalatot, hogy vegye figyelembe a lakók panaszait s megnyugtatóan orvosolja azt.

Szóllósy Lajos

Járhatatlan a Haladás tér útja

Újszegeden a Haladás téren lakunk. Egy sáros úton lehet csak megközelíteni a teret. Az út az építkezések miatt teljesen járhatatlanná. A nagy gépkocsik úgy tönkretették, hogy a tüzelőt szállító kisebb kocsik el-

vesznek a kátyúkban. Eppen ezért nem is viszik be a tüzelőket, a köveket rakják le, onnan kell behordanunk. Kérjük az önkormányzatot, hogy meg a fagy beállta előtt tegyék járhatóvá az utat.

Sóos Ernőné

Mit ajándékozunk?

ÉVENKÉNT visszatérő probléma, mit vegyünk karácsonyra. Régi módszer, együtt nézegetni a kirakókat azzal, akinek ajándékot vesszünk, s abban a reményben, hátha közben elárulja, minek örülne a legjobban. Az is helyes, ha megbeszéljük. Ilyenkor jobb dologról is tárgyalhatunk, hogy az ajándék mégis meglepetés legyen.

Az ajándékok kellemetlen

percekét is okozhatnak. A gyermek sem örül, ha két-három példányban kapja **meg ugyanazt a játékot**, vagy több rokon vásárol azonos könyvet számára. Az örömből bosszúság lesz, ha valaki mindenkifől hárisnyát, sálat, vagy nyakkendőt kap ajándékba. Késztelenül, hogy „nem árt, ha több van” felkiáltással, egyszerűbb az ajándékvasárlás. Legfeljebb, ha nem tetszik, továbbadja az illető, vagy beteseréli. Az ilyenfajta ajándékozásból azonban nem nagyon érződik a gondoskodás, szeretet, csupán annyi, hogy nem sajnálták a pénzt a vásárlásra.

A GYERMEK az ünnep középpontja. Talán ő várja legjobban a karácsonyt. Erre az alkalomra hazai iparunk az idén szép újdonságokkal jelentkezett. A pedagógusok, szakemberek bevonásával tervezett játékok bő választékot nyújtanak. Az import-játékok is kaphatók. A legtöbb játék nemcsak pillanatnyi örömet okoz a gyermeknek. A különféle fém- és műanyagból készült

összerakható játékok például a legkisebb korú gyermekek számára is hasznos szórakozást jelentenek. Fejlesztik a logikát, a kézügyességet. A gyermek sokszor jobban örül egy olcsó játéknak, amelyre nem kell olyan nagyon vigyázni, mint annak, — ami ugyan értéke-sebb, — de csak felnőttek ellenőrzésével játszhat vele.

Nők részére is célszerű ajándékot venni. Olcsók, izléesek — a batiszt-szerű anyagból készült hálóingek, pizsamák. Már 70—80 forintért igen csinos blúzokat vehetünk. Nők és férfiak részére bő választékban kaphatók sálak és harisnyák is.

Férfiaknak ing, nyakkendő, kalap a szokványos ajándék, amelyekre mindenkinél szüksége van. Ezenkívül pontos méretet kell tudni, mert nincs nagyobb bosszúság, mintha tetszik az ajándék, de nem használható.

A FELSOROLT, praktikus ajándékokon kívül mindenkinél örömet szerez egy új-fajta gólyostoll, műanyagborítású jegyzetblock stb. Házastársak kellemes meglepetést okozhatnak egymásnak egy-egy régen csodált bútordarab megvételével. A szép tálcá, összecusukható kis láfalóasztal, újságtartó, a modern lámpa, olcsó és izléeses szőnyeg, — mind kedves, közös tárgy.

Akar felnőtt, akár gyermek számára vásárolunk, lehetőleg az ó „szemüvegükön” keresztül próbáljunk szűtnézni az ajándékok között. Bár az ajándékozás ma-gunknak is örömet jelent, elős-sorban mégis szeretneink kedvét keressük.

Szekeres Iona

TAKARÉKOS EMBEREK

- Televízió vagy magnetofon
- Bunda az asszonynak
- Karácsonyi ajándék a családnak
- Ugye érdemes volt?

— Tessék már még egyszer megmutatni azt a készüléket, de úgy, hogy képet is adjon — kéri az udvarias eladót a Tiszá Állami Áruházban Kovács Péter. Felesége alacsony, barnahajú asszonyka a magnetofont nézegeti, szinte simogatja tekintetével.

Egy kattanás s máris felhangzik a riporter hangja. Eppen futbalmeccset közvetít. A kép éles, tiszta, a meccs érdekes. Talán ez is hozzájárul, hogy az eddig várakozó álláspontra helyező-dő férj most egyszerre határozott lesz, dönt.

— Én mégis a televízió mellett maradok.

Ránéz az asszonnyra, az pedig mint engedelmes feleség, bólint, de azért csendben megjegyzi: majd jövőre meglesz a magnetofon is.

Kéri a számlát és fizetés után boldogan sietnek haza az értékes, új darabbal.

— Napok óta hiába járom az üzleteket, — kesereg a Kárász utcai Női Modell Boltban Szűcs István.

— Sehol nem kapok bundát, pedig egy éve már, hogy erre gyűjtök. Szép meglepetést akartam a feleségemnek karácsonyra. Havi 300 forintot raktam a KST-be. Nagyon jó volt most a 3600 forintot, no meg a kamatot

felvenni. A kamatból mindjárt áldomást ittunk, a meg-takarított pénzből pedig most bundát vennék, ha lenne. No, de nem hagyom annyiba a dolgot, a hét végén fel-utazunk Pestre, az asszonnyal együtt, gondolom, a fővárosban mégis jobban kapunk kedvünkre való bundát.

Mit tehet az eleárúsító, megerősíti a férj szavait, mondván:

—Igen, próbáljak meg, ott biztosan könnyebben talál-nak.

A gyermekruháüzletből jön kifelé csomagokkal megrakva Szórádi Pálné. Náluk ó volt a takarékos a családnak és most, december másodikán nem kevesebb, mint 1700 forintot kapott. Van is mire, illetve kire költeni a pénzt. Három kislánya van, s ők már nagyon várják a télapót és a karácsonyt. De nézzük csak, mi mindent vásárolt az egész évben megtakarított pénzből.

— A nagyobbik kislány, Irénke télikabátot kapott, hozzá sapkát, sálát és kesztyűt. A kisebbik harisnyanadrágot, jersey nadrágot, pulóvert és kardigánt, a pici pedig műanyagszőrmés overált kapott, s aminek legjobban örülnek, új rödlit is vettem.

— A férjemnek is jutott ajándéokra, de azt nem mondom meg, hogy mit vettem neki, mert az ő ajándékát csak karácsonykor akarom odaadni, a fa alá teszem majd, hadd örüljön. A gyerekek ajándékát azt hiszem, most rögtön átadom, mert nem bírom ki úgy sem karácsonyig.

Szegeden az idén ismét igen sokan takarékoskodtak. Az egy főre eső KST-betét 1180 forint volt. Volt, aki hávi 50, de olyan is, aki 300 forintot tett felre, hogy aztán év végén örömet szerezzen vele családjának, vagy

éppen sajátmagának. A KST-kifizetések után megalakultak az új csoportok, s nem véletlen, hogy a tagság száma ismét szaporodott, mert aki egyszer megismeri a takarékosgyermekek előnyeit, az minden évben újra gyűjt, s elmondja munkatársainak is: érdemes volt.

H. M.

Arató István kiállítása

Arató István festőművész kiállítását nyitották meg tegnap a Képcsarnok Vállalat Kárász utcai kiállási termében. A művész 26 legújabb festményét állította ki. A legregebben készült kép is 1962-es dátumot visel.

Arató István az Angyal-töléd gyermeke. Azon a tájon élt, amelyet Kassák Lajos énekelt meg. Arató festészetében az egyszerű emberek, a külváros világához kapcsolódik. Szürke, egyszerű és mégis kifejező színek. Képein a fekete, a feketében hajló mélybordó, s a szürke színek dominálnak.

Témája magányos ember-re vall, ha felületesen nézzük. De ha jobban szemügyre vesszük társadalmi mély-ségeket ábrázol, átható erő-vel. Kedvelt témája a téli külváros. Szinte alig van képei között figurális fest-mény. Két önarckép a „Kendőslány” az Akt és a „Fekete-pulóveres lány” című képei bizonyítják, hogy az embert is ismeri.

Ábrázolásmódjában arra törekszik, hogy ne lükkép-szerűen, naturalisan adja vissza a látottakat, hanem azoknak lényegét ragadja meg, s fessé a vászonra.

Sikeres gyógyszerész klubest

A TIT egészségügyi szakosztályának gyógyszerész csoportja klubestet rendezett a Gyógyszerésztudományi Kar Eötvös utcai tantermében. Keszthelyi Béla vezető-szak-felügyelő és Tichy Béla gyógyszerésztervező: „Barangolás a kék Adria partján” címmel tartott előadást a jelenlevő több mint 70 főnyi hallgatóság számára.

Az előadásban a szerzők ismertették a nagy tradícióval és múlttal rendelkező jugoszláv gyógyszerterárat és a jugoszláv gyógyszerészet sajátosságait. E sajátosságok oka abban rejlik, hogy az ország különböző területein különböző kultúrák érvényesültek (osztrák—magyar mo-

narchia, velencei befolyás, török hódoltság). Foglalkoztak a jugoszláv egyetemi gyógyszerészképzéssel, a gyógyszerterárhálózat szervezési és gazdasági kérdéseivel, a bérézés és a gyógyszerellátás problémáival is.

A szakmai ismertetés után több mint 200 színes diaprojektív mutatott be Szlovénia, Isonzó völgye, Isztria, a dalmát tengerpart és a szigetvilág, továbbá a Bosznia-Hercegovina természetj és építészeti szépségeit.

Az előadás valamin az azt követő színes vetítés nagy érdeklődést keltett, hasznos és kellemes klubestet nyújtott a jelenlevők számára.